

DET KONGELIGE
MILJØVERNDEPARTEMENT

JUSTISDEPARTEMENTET	
02 NOV 2007	
SAKSNR:	200705911
AVD/KONT/BEH:	LOV/EO/MHG
DOK.NR.	82
ARKIVKODE:	

Justis- og politidepartementet
Postboks 8005 Dep
0030 OSLO

Deres ref
200705911 EO/MHG

Vår ref
200502761-/CS

Dato 01 NOV. 2007

Høring - forskrift til den nye offentleglova

Vi viser til brev av 4. september 2007 vedrørende forslag til forskrift til den nye offentleglova.

Her følger Miljøverndepartementets merknader til forslaget.

Prinsippene for innsyn i offentlige eiendoms- og geodata skiller seg fra innsyn i mye annen offentlig informasjon ved at brukerne av informasjonen må betale for innsyn og viderebruk. Selv om ny offentlighetslov utvider innsynsretten, og på nytt slår fast det generelle prinsippet om gratis tilgang til offentlig informasjon, var loven ikke forutsatt å skulle endre prispolitikken for offentlige eiendoms- og geodata. Vi viser til omtalen av de økonomiske og administrative konsekvensene i Ot.prp. nr. 102 (2004-2005), jf. kap. 15:

«Reglane om kva pris som kan takast for informasjon som blir gitt ut, vil i hovudsak ikkje gripe inn i eksisterande prisingspraksis.»

Heller ikke St.meld. nr. 17 (2006-2007) varslet endringer i prispolitikken for offentlige eiendoms- og geodata. Endringer i denne prispolitikken vil i så fall medføre vesentlige økonomiske konsekvenser for flere statlige etater og for en rekke kommuner.

Prispolitikken på eiendoms- og geodataområdet har til nå vært basert på at slik informasjon ikke har vært omfattet av innsynsretten etter offentlighetsloven. For det offentlige kartverket ble det tatt eksplisitt stilling til spørsmålet i forarbeidene til endringer i plan- og bygningsloven § 5 om det offentlige kartverket, jf. Ot.prp. nr. 113 (2001-2002) kap. 3.2 og 3.5. Det ble redegjort utførlig for prispolitikken på dette området i St.meld. nr. 30 (2002-2003), jf. kap. 5. Prinsippene fra meldingen er fulgt opp bl.a. i de årlige budsjettproposisjonene til Miljøverndepartementet.

Miljøverndepartementet har derfor antatt at utvidelsen av innsynsretten i ny offentlighetslov, herunder retten til sammenstilte opplysninger, ikke var ment å endre innsynsretten i offentlige

eiendoms- og geodata. Selv om identifikasjonskravet i den nye loven er myket opp, og det heller ikke er noe krav at dokumentet må gjelde en konkret sak i organet, har Miljøverndepartementet lagt til grunn at innsynsretten fremdeles er koplet til innsyn i saksdokumenter. Innsynsretten gjelder således verken hele databaser eller enkeltopplysninger. Departementet betrakter det offentlige kartverket og tilsvarende eiendoms- og geodatabaser, som et antall databaser, hvor hver database er satt sammen av enkeltopplysninger. Hver database må betraktes som en helhet, og ikke som en samling individuelle saksdokumenter. På den annen side vil enhver database ha en logisk oppbygging som gjør det mulig å identifisere individuelle datasett. Det kan derfor hevdes at hvert datasett må betraktes som et dokument som det er knyttet innsynsrett til. Miljøverndepartementet er ikke enig i dette synspunktet, men ser at synspunktet, i sammenheng med det generelle gratisprinsippet i offentlighetsloven, kan reise tvil om det er hjemmel for gjeldende prispolitikk på eiendoms- og geodataområdet.

For å kunne gjennomføre en konsistent prispolitikk, må forskriftene til offentlighetsloven gi hjemmel for å gjennomføre vedtatt prispolitikk både i tilfeller som er omfattet av innsynsretten og som ligger nær opp til innsynsretten.

Miljøverndepartementet har lagt til grunn at forslaget til forskrift § 4 fjerde ledd gir tilstrekkelig hjemmel for å videreføre gjeldende prispolitikk for offentlige eiendoms- og geodata når innsynsrett kan gjøres gjeldende. Det er likevel behov for å presisere enkelte forhold.

Det kan være uklart om begrepet «eiendomsinformasjon, kart og kartdata» er dekkende sett opp mot formålet med bestemmelsen. For det første benytter loven begrepet «dokument» for informasjon det er knyttet innsynsrett til, jf. loven §§ 3 og 8 tredje ledd. For å presisere at forskriftsbestemmelsen hjemler betaling for innsyn, burde kanskje også forskriften bruke begrepet «dokument». På den annen side er det språklig sett mest naturlig å bruke begrepet «informasjon». Vi legger til grunn at informasjonsbegrepet også omfatter dokumentbegrepet, og antar derfor at informasjonsbegrepet kan beholdes.

For det andre kan «eiendomsinformasjon, kart og kartdata» muligens være en for snever oppregning når det i realiteten siktes til eiendomsinformasjon og geografisk informasjon (geodata) mer generelt og ikke bare informasjon knyttet til en bestemt kartprojeksjon eller kartanvendelse.

Miljøverndepartementet er i tillegg usikker på om også kommunene bør nevnes på linje med Norsk Eiendomsinformasjon AS og Statens kartverk. Vi viser til at kommunene er underlagt den samme prispolitikken som Statens kartverk gjennom forvaltningssamarbeidet *Norge digitalt*. Det samme kan gjelde enkelte andre statlige etater, bl.a. Norsk Polarinstitut. En løsning kan være å ikke nevne noen etater spesielt, men benytte en mer generell formulering i forskriften § 4 fjerde ledd første punktum, for eksempel slik:

«Det kan krevjast betaling for innsyn og vidarebruk av eignedomsinformasjon og geografisk informasjon når produksjon eller formidling av slik informasjon skal vere heilt eller delvis sjølvfinansierande, eller blir dreven på forretningsmessig basis.»

Norsk Polarinstitut produserer kart og kartdata for Dronning Maud Land i Antarktis og Svalbard. I tillegg har instituttet et fotoarkiv med bilder fra Svalbard og Antarktis, og de produserer faglige rapporter. NP tar i dag betaling for karttjenestene, rapportene og bruk av

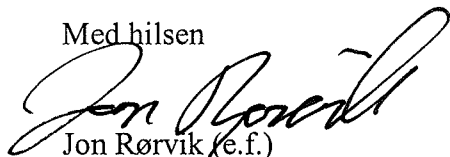
bildene fra fotoarkivet. Det er viktig at NP kan fortsette med denne praksisen, og det blir da et spørsmål om de er omfattet av siste setning i forskriftsutkastet § 4, fjerde ledd om Betaling for innsyn.

Norsk Polarinstituttt driver ikke på forretningsmessig basis, og virksomheten er heller ikke helt eller delvis selvfinansierende slik vi forstår vilkårene i forskriftsutkastet § 4 fjerde ledd. Mye av bildematerialet i fotoarkivet og rapportene vil heller ikke være geografisk informasjon. Forskriftsutkastet slik det nå foreligger innebærer økonomiske konsekvenser for Norsk Polarsinstituttt. Det må derfor klargjøres enten i selve forskriftsteksten eller i motivene til forskriften at også Norsk Polarinstituttt kan ta betaling for kart, kartdata, rapporter og foto på samme måte som de gjør i dag.

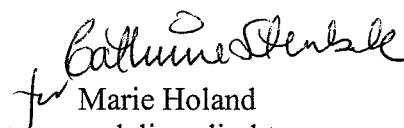
Ny offentlighetslov § 7 første ledd slår fast at informasjonen kan brukes «til kva formål som helst». Miljøverndepartementet legger til grunn at bestemmelsen ikke er til hinder for å videreføre gjeldende prispolitikk hvor betaling for viderebruk er basert på at brukeren inngår en lisensavtale med vedkommende offentlige organ, eller vedkommendes datadistributør. Det innebærer i praksis at brukeren må inngå en lisensavtale også når brukeren har innsynsrett. Miljøverndepartementet ber Justisdepartementet vurdere om det er nødvendig å presisere dette i selve forskriften.

Miljøverndepartementet går ut fra at forslaget til forskrift § 4 fjerde ledd først og fremst har til hensikt å sikre hjemmel for å kunne videreføre gjeldende prispolitikk på de områdene der det er behov for dette, herunder eiendoms- og geodataområdet. For å sikre at bestemmelsen ikke utvider hjemmelen til å ta betalt, bør det muligens presiseres at hjemmelen ikke innskrenker retten til gratis innsyn i saksdokumenter i en bestemt forvaltningssak eller ved utlevering av miljøinformasjon etter offentlighetsloven.

Med hilsen

Jon Rørvik (e.f.)
ekspedisjonssjef

Marie Holand
avdelingsdirektør